

Sertéshús

Világ- és európai piaci tendenciák

Az USDA (2014c) szerint a sertéshús globális termelése 110,6 millió tonna volt 2014-ben, ami 1,6 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbi mennyiséget. A világtermelés több mint felét adó Kína kibocsátása 2,8 százalékkal emelkedett, és elérte az 56,5 millió tonnát. Az USA-ban 10,3 millió tonna sertéshúst termeltek 2014-ben, ez 2 százalékkal kisebb a 2013. évi volumennél. A malacok PED-vírus okozta elhullása egész évben problémát okozott, ezért a hízóalapanyag mennyisége csökkent. Ezt a termelők a nagyobb vágósúlyra történő hízalással próbálták ellensúlyozni, ezt a takarmányárak csökkenése is segítette. Brazília sertéshústermelése 1,9 százalékkal, 3,34 millió tonnára emelkedett az élénk bel- és külpiazi kereslet miatt. Oroszország sertéshústermelése 10 százalékkal, 2,65 millió tonnára nőtt 2014-ben az előző évi kibocsátáshoz viszonyítva. Az állami támogatások emelkedtek, hogy az importtilalommal sújtott uniós élő sertés és sertéshús kieső mennyiségét minél inkább saját előállítású sertéshússal pótolják. Az EC (2015a) szerint az EU sertéshústermelése 22,7 millió tonna volt 2014-ben, 1,4 százalékkal emelkedve a 2013-ban előállított mennyiséghez képest. A sertéshús-kibocsátás Vietnamban 3,2 százalékkal, 2,43 millió tonnára, a Fülöp-szigeteken 1,2 százalékkal, 1,37 millió tonnára nőtt 2014-ben a 2013. évi mennyiséghez viszonyítva. Kanada (1,8 millió tonna) és Mexikó (1,28 millió tonna) sertéshústermelése nem változott jelentősen a vizsgált időszakban, ugyanakkor Japánban és Dél-Koreában kevesebb sertéshúst állítottak elő.

A globális sertéshúsimport 6,3 százalékkal, az export 1,4 százalékkal mérséklődött 2014-ben az előző évihez képest. A korábbi évekhez hasonlóan 2014-ben is az USA, az EU, Kanada és Brazília voltak a legnagyobb sertéshúsexportőrök. A termelés csökkenése ellenére az USA 2,5 százalékkal több sertéshúst (2,32 millió tonna) értékesített a nemzetközi piacon a belső fogyasztás mérséklődése és az élénk külpiazi kereslet miatt. Az EU sertéshúskivitele 7,7 százalékkal, 2,03 millió tonnára csökkent 2014-ben az egy évvel korábbi mennyiséghez viszonyítva. Brazíliában a sertéshús iránti erős külpiazi kereslet árfelhajtó hatása miatt a belső fogyasztás esett, azonban a világpiacon eladott sertéshús mennyisége nem változott. Brazília legna-

gyobb exportpiacai Oroszország, Hongkong és Angola voltak 2014-ben. A dél-amerikai ország élt az európai uniós sertésekre és sertéshúsokra bevezetett oroszországi importtilalom adta piaci lehetőséggel és a 2013. évinél 40 százalékkal több (187 ezer tonna) sertéshúst szállított Oroszországba.

Oroszországban a sertéshústermelés növekedése és az uniós sertéshússzállítmányok leállítására a sertéshúsimport 47 százalékos esésével járt. Hongkongba 12 százalékkal kevesebb sertéshús érkezett 2014-ben. Ugyanakkor Dél-Korea (+13,4 százalék), az USA (+7,8 százalék), Kína (+5,2 százalék) és Mexikó (+4 százalék) több sertéshúst vásárolt a nemzetközi piacról. A legnagyobb sertéshúsimportőr, Japán behozatala 8 százalékkal nőtt 2014-ben 2013-hoz viszonyítva.

Az USDA (2014c) szerint a világ sertéshústermelése várhatóan 111,8 millió tonna körül alakul 2015-ben. Kína sertéshús-kibocsátása 1,5 százalékkal emelkedhet a belső fogyasztás bővülése miatt. Az USA-ban a fialások száma 2014 utolsó hónapjaiban már nőtt, és előreláthatóan ez a tendencia folytatódik 2015-ben is. Emiatt több süldő állítható hízóba, továbbá az alacsonyabb takarmányárak ösztönzik a nagyobb súlyra hízalást, ezért a sertéshústermelés a 2014. évinél 5 százalékkal több lehet 2015-ben. Oroszországban a kormány termelésösztönző politikájának köszönhetően a sertéshús-előállítás 6,4 százalékkal emelkedhet. Brazília sertéshústermelésének 4,5 százalékos növekedését vetítik előre 2015-ben az előző évihez képest. Az EC (2014b) az unióban a termelés 0,7 százalékos emelkedését valószínűsíti 2015-ben.

Az elemzők a globális sertéshúsexport 3,7 százalék körüli növekedésére számítanak 2015-ben. Brazília (+19,7 százalék), Kína (+9 százalék) és az USA (+2,6 százalék) kivitele emelkedhet, ugyanakkor Kanada vonatkozásában stagnálást várnak. A globális sertéshúsimport megközelítheti a 6,3 millió tonnát (+1,2 százalék), Dél-Korea, Kína és Mexikó várhatóan több sertéshúst vásárol a nemzetközi piacról.

Az EU sertéshústermelésének 2011 óta tartó csökkenése megállhat 2015-ben, amikor 22,4 millió tonna lehet a kibocsátás. A régi és az új tagországokban a termelés kismértékű emelkedése várható. A termelés bővülése és a belső fogyasztás növekedése miatt a kivitel 2 millió tonna körül várható 2015-ben, az EU sertéshús-behozatala pedig a 2014. évihez hasonlóan 17 ezer tonna körül alakulhat (EC, 2014b).

Magyarországi piaci tendenciák

Kínálat

A KSH adatai szerint 3,136 millió sertést tartottak Magyarországon 2014. december 1-jén, 4,4 százalékkal többet, mint egy évvel korábban. A sertésállomány 2,5 százalékkal bővült a 2014. júniusi létszámhoz képest. Az egyéni gazdaságokban 808 ezer sertést számláltak, az állomány egy év alatt nem változott számottevően, ugyanakkor a gazdasági szervezeteknél csaknem 6 százalékkal emelkedett a sertések száma (2,329 millió egyed). Az anyakoca-állomány 5,2 százalékkal, 200 ezer egyedre nőtt a 2013. december elsejei létszámhoz viszonyítva.

A KSH adatai szerint az élősertés-behozatal 30 százalékkal emelkedett, míg a sertéshúsimport 3 százalékkal csökkent 2014-ben az egy évvel korábbihoz képest (7. melléklet). Az élő sertés csaknem 60 százaléka Szlovákiából és Németországból származott, emellett Hollandiából, Csehországból és Lengyelországból is jelentős mennyiségű sertés érkezett. Magyarország Szlovákiából és Csehországból csaknem megháromszorozta az élő sertések vásárlását. A vágóhidak és a húsfeldolgozók a sertéshús csaknem kétharmadát Németországból, Ausztriából, Lengyelországból, Franciaországból és Dániából szerezték be.

Bel- és külpiaci értékesítés

A sertésállomány gyarapodása, továbbá az élősertés-import emelkedése miatt a vágóhidak az AKI vágási statisztikája szerint élősúlyban kifejezve 9 százalékkal vágta több sertést 2014-ben, mint 2013-ban.

Magyarország 1,4 százalékkal kevesebb sertéshúst értékesített a nemzetközi piacon 2014-ben, mint egy esztendővel korábban (7. melléklet). A főbb exportpiacaink Románia, Olaszország és Japán voltak. A Koreai Köztársaság kereslete több mint a kétszeresére, Szerbiáé a másfélszeresére, az Egyesült Királyságé a négyszeresére, Tajvané csaknem a hétszeresére, Szingapúr pedig a háromszorosára emelkedett. Az Olaszországba (-22 százalék), Oroszországba (-95 százalék), Szlovákiába (-29 százalék), Hollandiába (-55 százalék) és Németországba (-38 százalék) szállított sertéshús mennyisége csökkent, ugyanakkor bővült a Romániába (+14 százalék) irányuló sertéshúskivitel.

Az élősertés-export 26 százalékkal esett 2014-ben a 2013-ban külpiacokra szállított mennyiséghez viszonyítva. A kivitel 33 százaléka Romániába, 29 százaléka Szerbiába, 9 százaléka Szlovákiába irányult. Az egy évvel korábbihoz képest a szerbiai kiszállítás több mint a kétszeresére nőtt, míg a romániai 34 százalékkal, a szlovákiai 75 százalékkal csökkent.

Magyarország élő sertésből nettó importőr, míg sertéshúsból nettó exportőr volt a vizsgált időszakban: az élő sertés külkereskedelmi egyenlege a korábbi évekkel ellentétben negatív volt, és romlott 2014-ben az előző évihez képest, ellenben a sertéshús külkereskedelmi egyenlege pozitív volt és javult a vizsgált időszakban.

Az AKI PÁIR reprezentatív adatai szerint a darabolt sertéshús (karaj, tarja, comb) belföldi értékesítése 30 százalékkal, a félsertés – köszönhetően az áfa csökkentésének – 43 százalékkal emelkedett 2014-ben az egy évvel korábbi mennyiséghez viszonyítva.

A piaci árak tendenciája

Az USA-ban a kisebb belpiaci kínálat miatt a sertés ára dollárban kifejezve csaknem 19 százalékkal emelkedett 2014-ben az előző évihez képest, ez forintban nagyobb mértékű, 23 százalékos növekedést jelentett. Az EU-ban 11 százalékkal csökkent a sertés ára, míg Braziliában, *Minas Gerais* régióban brazil reálban kifejezve 14 százalékkal volt magasabb a 2013. évi átlagárhoz viszonyítva (16. ábra).

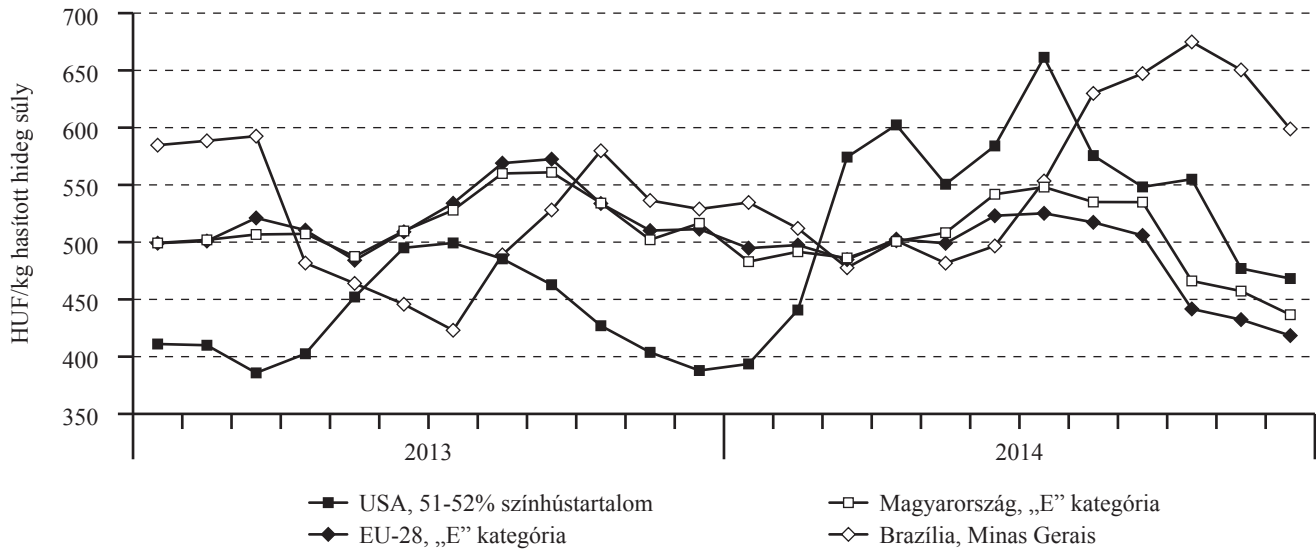
Az Európai Bizottság tájékoztatása szerint a piacszabályozás szempontjából referenciának tekintett „E” kereskedelmi osztályba tartozó sertés vágóhídi belépési ára 1,57 euró/kilogramm hasított hideg súly volt 2014-ben, ami csaknem 11 százalékos csökkenést jelentett egy év alatt.

Az OECD-FAO (2014) rövid távon az alacsonyabb takarmányárak hatására a sertésárak csökkenésére számít, ugyanakkor középtávon a takarmányozási költségek növekedése a sertésárak emelkedésével járhat. Az EC (2014b) szerint a sertéshústermelés bővülése ellenére a sertés ára az EU-ban várhatóan 7,8 százalékkal nő 2015-ben a 2014. évihez képest. Az USA-ban a sertés árának 5 százalék körüli emelkedését vetítik előre 2015-re, míg Braziliában 7 százalékos árcsökkenést valószínűsítnek.

A magyarországi sertésárak az előző évekhez hasonlóan 2014-ben is követték az uniós árak tendenciáját. Az AKI PÁIR adatai szerint a vágósertés termelői ára 477 forint/kilogramm hasított meleg súly volt 2014-ben, 3,4 százalékkal múlva alul az egy évvel korábbi átlagárat (8. melléklet). A sertések ára 2014 első negyedévében nem változott jelentősen, majd az élenkülő kereslet hatására május végétől folyamatosan emelkedett, a csúcspontját július közepén érte el. A sertések ára az oroszországi importtilalom miatt a szezonális hatásoknál nagyobb mértékben csökkent az év végén.

Az EU-ban a hizósertéstáp értékesítési ára 2014-ben alacsonyabb volt, mint az előző évben. A sertés-

16. ábra: A sertéshús világsi ára (2013–2014)

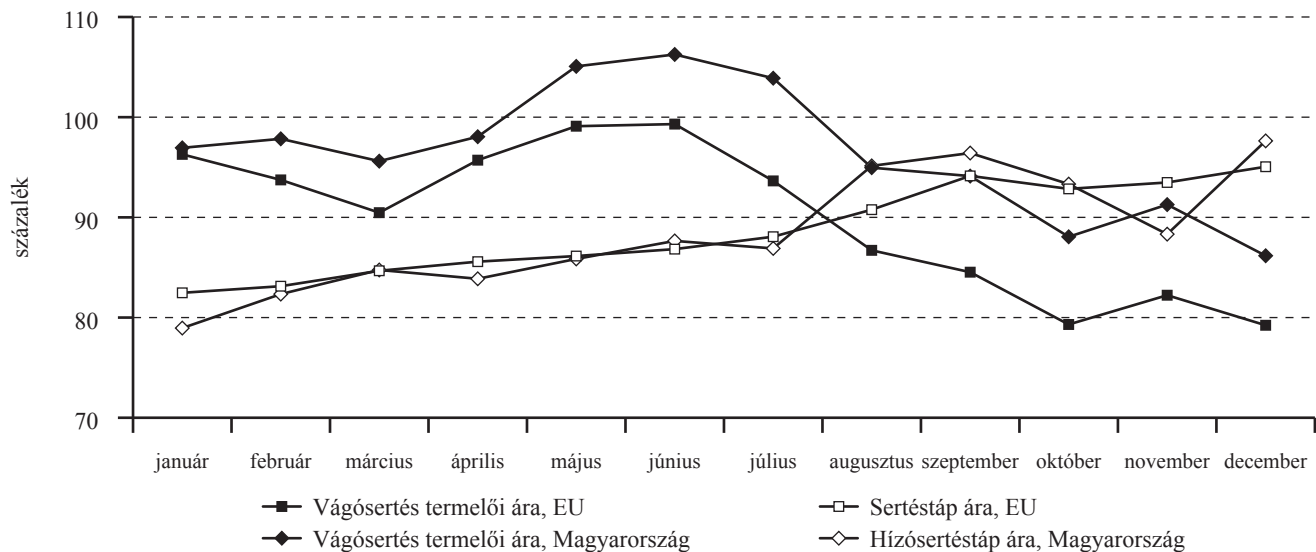
Forrás: USDA, MPB, Európai Bizottság, AKI PÁIR

táp értékesítési ára 2014 januárjában 17 százalékkal múlta alul az egy évvel korábbi átlagát, majd 2014 szeptemberéig folyamatosan emelkedett, és 2014 decemberében már csak 5 százalékkal maradt el az előző év azonos hónapjának átlagától. Az EU-ban a vágósertés termelői ára – a sertéstápéhoz hasonlóan – alacsonyabb volt 2014-ben, mint 2013-ban. Magyarországon a hízósertéstáp ára 2014 minden hónapjában 2013 azonos hónapjának árszintje alatt mozgott (17. ábra). A hazai termelésű vágósertés ára mindössze az év három hónapjában, májustól júliusig volt magasabb az egy évvel korábbinál, a mélypontját 2014 decemberében érte el. A sertéstartás jövedelmezősége – a sertés-

árak csökkenése miatt – az első félévinél kedvezőtlenebbül alakult 2014 második félévében.

A sertéshús-termékpálya többi fázisában változatosan alakultak az árak: a fűsertés feldolgozó értékesítési ára több mint 4 százalékkal csökkent, a darabolt sertéshúsé (karaj, tarja, comb) csaknem 1 százalékkal mérséklődött 2014-ben a 2013. évihez viszonyítva. A darabolt sertéshúsok fogyasztói ára nem változott számottevően (25. melléklet). A KSH adatai szerint a rövidkaraj (+0,2 százalék) és a sertéscomb (–0,5 százalék) fogyasztói ára nem változott számottevően a vizsgált időszakban.

17. ábra: A vágósertés és a sertéstáp árváltozása 2014-ben (előző év azonos hónap=100)

Forrás: Európai Bizottság, AKI PÁIR